
haald hoe de jeugdige koning ooit getuige was van een kinderoffer aan een koperen beeld:

hij zag eenige priesters het vuur aansteken binnen in het beeld, op dat de vlammen door al de leden van het monster zouden dringen, en een kind in de reeds gloeiende, koperen armen nederleggen! Het kind stortte de ijsselijkste kreten uit; maar de menigte, die rondom stond, verdoofde dit geschreeuw door haar woest gejuich, door muziek begeleid, ter eere van het beeld, dat zij hare godheid noemde! (1.3.2, 88)

Verhaald wordt hoe ten tijde van de komst van Jezus zich overal op aarde de meest 'schandelijke ruwheid' manifesteerde. Zo werden bijvoorbeeld te Rome 's avonds in 'de openbare tuinen' mensen met olie bestreken en in brand gestoken zodat de burgers van de stad 'in het licht van deze levende flambouwen' hun wandeling konden maken (1.4.12, 86-87).

Mochten de 'heidensche volken' over het algemeen 'geheel verdierlijkt' zijn (1.2, 126), bij de joden was het 'vóór de stichting der Christelijke gemeente' beter gesteld. Zij vereerden 'den éénen waren God,' maar de 'zuivere kennis van God en Zijne geboden was verbasterd door de leerstellingen hunner rabbijnen' (1.2, 127).

De christelijke godsdienst in haar door de Reformatie gezuiverde vorm geldt als superieur. Duijs' biedt een tamelijk genuanceerd beeld van de geschiedenis van de Rooms-Katholieke Kerk – slechts uiterst negatief oordeelt hij over de jezuïeten¹⁴ – en concludeert dat wat 'Rome en de *Jezuïtenpartij* ook woelen mogen, in ons vaderland en elders, de waarheid op den duur zal zegevieren.' In zijn visie op het rooms-katholicisme maakt hij onderscheid tussen de houding die men dient aan te nemen jegens enerzijds de kerkleden en anderzijds de kerkleer: de christen is 'liefderijk' aangaande personen, maar hij strijdt, 'gelijk zijn Heer deed, tegen alles, wat de waarheid en de godsvrucht in den weg staat' (2.3, 51).

Optimisme heerst er over de toekomst van het christendom. Waar in het midden van de achttiende eeuw overal in Europa 'een geest van ongeloof' heerste, zijn er dankzij de opkomst van zendings- en bijbelgenootschappen aan het einde van de achttiende eeuw en het begin van de negentiende eeuw overal tekenen waarneembaar van een 'vernieuwd Christelijk leven' (2.3, 60): de verdrijving in de rooms-katholieke landen van 'de duisternis van menselijke wanbegrippen en bijgeloof' (2.3, 59) en 'in het verschiet' de nadering van de tijd 'dat allen [ook heidenen, islamieten en joden] Christus als hunnen Heer zullen erkennen.' (2.3, 58)

¹⁴ Hij wijst er bijv. op dat de Rooms-Katholieke Kerk na de hervorming is 'vooruitgegaan in kennis en zedelijkheid bij priesters en leken' (2.3, 50). Over de jezuïeten merkt hij evenwel op dat zij er op uit zijn 'de blinde gehoorzaamheid aan paus en kerk te bevorderen' en 'een stelsel van zedekunde' aannamen 'dat in vele opzichten geheel in strijd was met de reine leer van Jezus, naar wien zij zich noemen durfden' (2.3, 48).